

UGDYMO PLĖTOTĖS CENTRAS

Skaitymo ir rašymo gebėjimų ugdymas dalykų pamokose

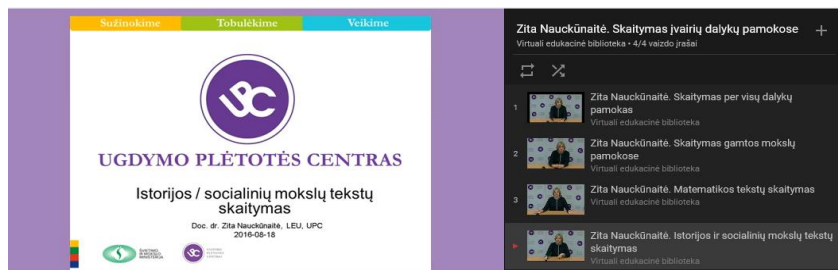
Metodinė diena „Kiek svarbūs rašymo ir skaitymo gebėjimai mokantis visų dalykų?“ informacinių technologijų metodinių būrelių pirmininkams

Refleksija

**Kodėl mokytis(is)
šiandien sunkiau
nei vakar?**

Dr. Aida Šimelionienė,
Specialiosios pedagogikos ir
psichologijos centras,
Vilnius
2016-08-23

Sožinokime Tobulėkime Veikime

UGDYMO PLĖTOTĖS CENTRAS

Istorijos / socialinių mokslų tekstų
skaitymas

Doc. dr. Zita Nauckūnaitė, LEU, UPC
2016-08-18

Zita Nauckūnaitė. Skaitymas įvairių dalykų pamokose
Virtuali edukacinė biblioteka • 4/4 vaizdo įrašai

- Zita Nauckūnaitė. Skaitymas per visų dalykų pamokas
Virtuali edukacinė biblioteka
- Zita Nauckūnaitė. Skaitymas gamtos mokslų pamokose
Virtuali edukacinė biblioteka
- Zita Nauckūnaitė. Matematikos tekstų skaitymas
Virtuali edukacinė biblioteka
- Zita Nauckūnaitė. Istorijos ir socialinių mokslų tekstų skaitymas
Virtuali edukacinė biblioteka

Skaitymo kompetencijų ugdymo metodika

Tobias Saum

Bendradarbiaujant su Geroldu Bräggeriu, Antine Gabriel, Markusu Mauchle, Peteru Marti
ilustracijos: Katharinos Pacyros

2010 m. gruodis

IQESonline
Mokymosi bendradarbiaujant metodika

Video medžiaga: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLgmAVOv3Lv3EVRDR9D8cAzKxXo32othyA>

Kalbame apie skaitymo strategijas, bet ar pakaks tik jų?

(Cook, 1986, 1989)

Norėdamas išmokyti skaityti tekstus bet kurio dalyko mokytojas turi ne tik gerai išmanyti įvairias skaitymo strategijas, jis:

- turi būti *įvaldęs skaitymo strategijų taikymą ugdymo praktikoje*;
- nuolat *tikslingai naudoti* įvairią pagalbinę medžiagą;
- išmokyti mokinius *sąmoningai naudotis įvairiomis* skaitymo strategijomis ir *atsirinkti*, kuri strategija ir kada tinka;
- ... (galite tęsti toliau)

Kokie skaitymo etapai gali padėti? (pagal Doug Buehl)

Prieš
pradedant
skaityti:

nustatyti
tikslą,

suaktyvinti
ankstesnes
žinias,

peržiūrėti
tekstą,

susipažinti
su naujais
žodžiais.

Skaitant:

sukurti
ryšius,

patikrinti
savo
supratimą,

nustatyti,
kas neaišku
ir kaip tai
išsiaiškinti.

Po
skaity-
mo:

dar kartą
skaityti,
kad nelik-
tų praleis-
tų ar
nesupras-
tų dalykų,

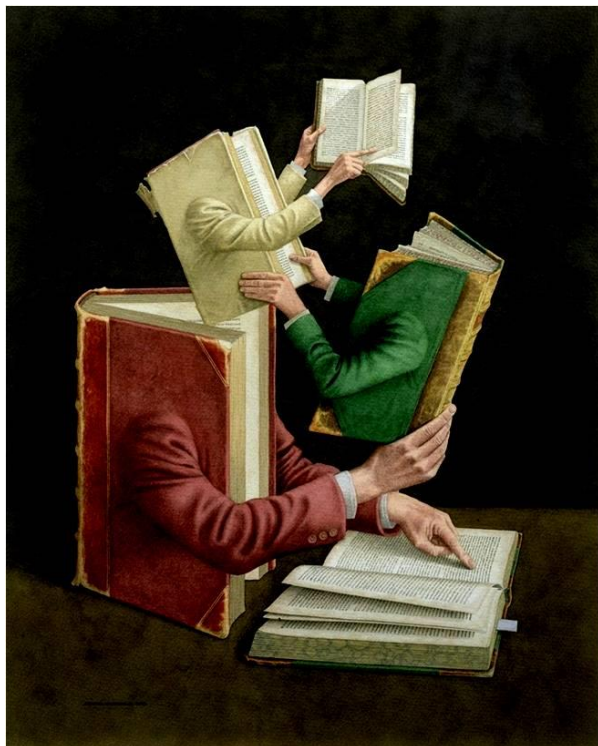
apmąstyti,
ką išmokau,

Kova su **neišprusimu**

Pasak UNESCO, **raštingumas** yra „gebėjimas atpažinti, suprasti, interpretuoti, kurti, bendrauti, skaičiuoti ir naudoti atspausdintus bei parašytus duomenis įvairiose situacijose“.

OECD (*Organisation for Economic Cooperation and Development*) ir PISA (*Programme for International Student Assessment*):

- *Kalbinis ir kultūrinis raštingumas*
- *Matematinis raštingumas*
- *Gamtamokslis raštingumas*
- *Medijų raštingumas*
- *Finansinis raštingumas*
- *Globalių kompetencijų raštingumas*

Skaitymo gebėjimai pagal PISA

Skaitymo gebėjimai – tai individo gebėjimai suprasti, naudotis, apmąstyti ir domėtis rašytiniais tekstais, siekiant įgyvendinti savo tikslus, lavintis, plėsti savo galimybes bei dalyvauti visuomenės gyvenime.

Tekstų tipų ir kontekstų naudojamų PISA tyrime, pavyzdžiai

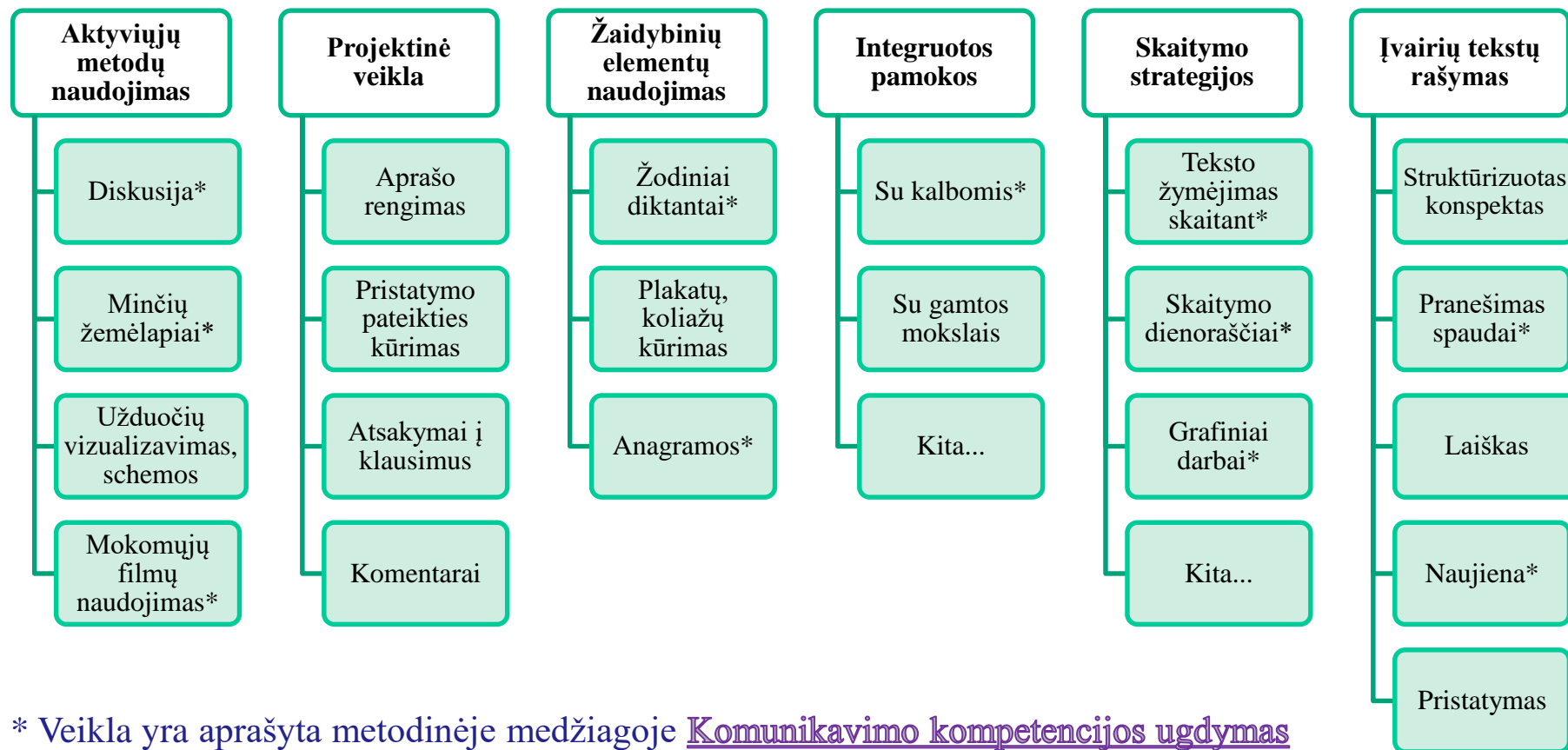
Teksto tipas				Kontekstas			
<i>Tęstinis</i>	<i>Netęstinis</i>	<i>Mišrus</i>	<i>Keletas tekstų</i>	<i>Asmeninis</i>	<i>Mokymo(si)</i>	<i>Profesinis</i>	<i>Visuomeninis</i>

Tęstiniai tekstai	Netęstiniai tekstai
Pasakojimas, aiškinimas, aprašymas, argumentavimas, instrukcija, dokumentai arba archyvai, hipertekstas.	Diagramos, grafikai, lentelės, schemas, žemėlapiai, formos (anketos), informaciniai blankai, kvietimai, skelbimai, kvitai, sertifikatai.

Teksto supratimas pagal PISA tris skaitymo kompetencijų grupes (klausimo tikslas)

- Informacijos tekste radimas
 - *Užduočių pavyzdžiai:* rasti darbdavio pateiktus reikalavimus darbo skelbime, rasti tam tikrą telefono numerį su tarptautiniu kodu, rasti tam tikrą faktą teiginiui patvirtinti ar paneigti ir pan.
- Teksto visumos supratimas ir interpretavimas
 - *Užduočių pavyzdžiai:* paaiškinti tam tikrų instrukcijų / nurodymų eilės tvarką, parinkti / sukurti tekstui pavadinimą, apibūdinti pagrindinį veikėją, paaiškinti žemėlapiu ar brėžinio tikslą ir pan.
- Teksto turinio bei formos apmąstymas ir įvertinimas
 - *Užduočių pavyzdžiai:* pateikti savus įrodymus ar argumentus vertinant ryšius tam tikrame tekste / lyginant moralines ar estetines taisykles; pasiūlyti / įvardyti alternatyvią informaciją siekiant paremti autoriaus argumentus; įvertinti įrodymo / informacijos, pateiktos tekste, efektyvumą ir pan.

Veiklos padedančios ugdymo mokinių skaitymo ir rašymo gebėjimus informacinių technologijų pamokose

* Veikla yra aprašyta metodinėje medžiagoje [Komunikavimo kompetencijos ugdymas](#)

Užduotys

1. Individualus darbas, 15 min.

- *Ką sužinojote naujo?*
- *Ką galima taikyti / jau taikote ugdant skaitymo ir rašymo gebėjimus IT pamokose?*
- *Jei netaikote, kodėl? Kas trukdo? Kokios pagalbos reikėtų?*

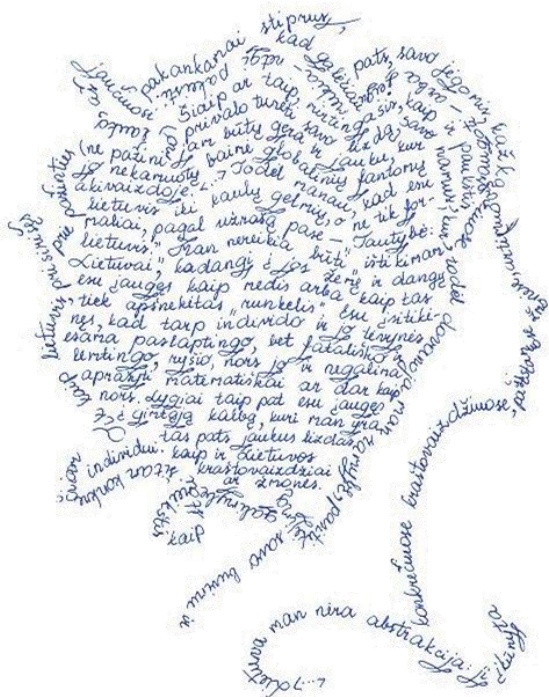
2. Darbas dalykinėje grupėje, 15 min.

Pasidalinkite savo mintimis grupėje:

- *Ką sužinojote naujo?*
- *Ką galima taikyti / jau taikote ugdant skaitymo ir rašymo gebėjimus IT pamokose?*
- *Jei netaikote, kodėl? Kas trukdo? Kokios pagalbos reikėtų?*

Grupės darbo pristatymas (iki 10 min.):

- rekomendacijos ir siūlymai, kaip ugdyti mokinių skaitymo / rašymo gebėjimus.

3. Aptarkite grupėje

- Ką **darysime** sugrįžę? **Kokių** veiksmų / žingsnių imsime metodiniame būrelyje?

	Rugsėjis				Spalis				Lapkritis			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kaip mokytojas												
Kaip MB pirmininkas												

- Kokios Jūsų ir MB veiklos buvo svarbiausios, geriausiai pavykusios veiklos 2015-2016 m. m.?

Grupės darbo pristatymas (iki 10 min.):

- rekomendacijos ir siūlymai, kaip ugdyti mokinių skaitymo/ rašymo gebėjimus.

2016–2017 m. m. švietimo prioritetai

- individualios kiekvieno mokinio pažangos stebėseną;
- skaitymas ir rašymas mokant visų dalykų;
- žemų mokinių pasiekimų mažinimas ir aukštesniųjų didinimas;
- pamokos veiksmingumo didinimas;
- pamokų praleidinėjimo ir vėlavimo į pamokas mažinimas;
- kryptingas pedagogų kvalifikacijos tobulinimas.

Pasaulis, kuriame gyvename...

Šiandien mes gyvename greitai besikeičiančiame, žmonių, šalių ir kultūrų tarpusavio ryšiais susaistytame pasaulyje, kuris pilnas iššūkių ir galimybių.

Gal norite paklausti ?

Povilas.Leonavicius@upc.smm.lt

Refleksija. Susitarimai.

METODINÈ DIENA „KIEK YRA SVARBŪS SKAITYMO IR RAŠYMO GEBÈJIMAI MOKANTIS VISŲ DALYKŲ?“

Ką sužinojote naujo?

- Ne skaityti turi išmokyti, ne rašyti, o išmokti mokytis.
- Mokymasis turi atitikti vaiko vystymosi raidą. Negalima kelti tokių uždavinių, kurie neatitinka vaiko vystymosi raidos.
- Vaikai su mokymosi sutrikimais ilgiau naudoja savo privačią kalbą.
- Strategija – dvi „kojos“. Pirmauja vaizdas, ne žodis.
- Apie skaitymo strategijas – technikas bepradedantiems skaitytojams.
- Sužinojome, kad mokinių dalyko pasiekimų aplanko kaupimas veikia teigiamai mokinių pasiekimus.
- Nežinojome, kad vėluodami į pamokas, vaikai gali prarasti net vienerius metus.

Ką galima taikyti / jau taikote ugdant skaitymo ir rašymo gebėjimus IT pamokose?

- Vizualizuojame uždavinį piešiant, vaidinant.
- Uždavinio sprendimą užrašome schema, struktūrograma.
- Kompiuterinių terminų žodyną mokiniai interpretuoja savais žodžiais.
- Mokome mokinius tinkamai sisteminti medžiagą skaidrėms.
- Mokiniai savarankiškai rengia teorijos struktūrizuotus konspektus.
- IT pamokose pateikiame užduotis tekstiniu ir vaizdiniu būdu.
- Programuodami vaikai turi rašyti komentarus, mokome, kad jie būtų trumpi ir aiškūs, atspindėtų esmę.
- Duodame vaikams atvirus klausimus, į kuriuos mokome atsakinėti trumpai, aiškiai ir iš esmės.

Jei netaikote, kodėl? Kas trukdo? Kokios pagalbos reikėtų?

- Emigrantai.
- Reikėtų mokymų, skirtų specialiai IT mokytojams.
- Nėra standartizuotų paruoštų užduočių.

Ką darysime sugrįžę? Kokių veiksmų / žingsnių imsime metodiniame būrelyje?

Mėnuo	Rugsėjis				Spalis				Lapkritis			
Savaitė	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Kaip mokytojas	X	4	X	X	X	1	2				3	
Kaip MB pirmininkas	X	4	X	X	X	1	2				3	

1. Spalio antra savaitė POSĖDŽIAI metodiniuose būreliuose, supažindinimas su metodinės dienos medžiaga.
2. Spalio 17–22 d. BEBRAS treniruotė, lapkričio 14–20 d. BEBRAS konkursas.
3. Lapkričio trečia savaitė Informatikos (programavimo) olimpiados MOKYKLINIS etapas (lmiio.lt).
4. Patobulinti ilgalaikius planus integruojant į IT mokinių skaitymo ir rašymo gebėjimų ir įgūdžių ugdymas.

Medžiaga mokinių skaitymo ir rašymo gebėjimams ugdyti

Papildoma **Ugdymo sodo**
duomenų tvarkymo aplinka

Viešieji puslapiai
Medžiaga mokytojui ▾

Aktualijos ▾

Medžiaga mokytojui ▾

Mokymo priemonės ▾

Sąrašai ▾

Ataskaitos ▾

Informacinės technologijos

Dokumentai

Metodinės rekomendacijos

Kompetencijų ugdymas

Planavimas

Vertinimas

Skaitymo ir rašymo gebėjimų ugdymas

Nuorodos

Pedagogų kvalifikacijos tobulinimo ir
perkvalifikavimo sistemos plėtra (III etapas)

Respublikinės informacinių technologijų
mokytojų konferencijos medžiaga

Metodinė diena „Kiek svarbūs rašymo ir skaitymo gebėjimai mokantis visų dalykų?“ informacinių technologijų metodinių būrelių pirmininkams:

- 3 sesija. IT. Darbas grupėmis. Susitarimai (failas „Skaitymo ir rašymo gebėjimų ugdymas.pdf“)
- [Skaitymas įvairių dalykų pamokose](#) (video medžiaga, dr. Zita Nauckūnaitė)
- [Skaitymo strategijų taikymas įvairių dalykų pamokose. Aukštesniųjų mąstymo gebėjimų ugdymui skirtų pavyzdžių analizė](#) (pranešimas, dr. Ramutė Skripkienė)
- [Šiuolaikinė skaitymo samprata ir skaitymo gebėjimų ugdymo strategijos](#) (E. Marcelionienė)
- [Skaitymo kompetencijų ugdymo metodika](#), IQESonline Mokymosis bendradarbiaujant metodika:
 1. [Kaip įgyti skaitymo kompetencijų mokymosi bendradarbiaujant pagalba](#)
 2. [Strategijų naudojimas](#)
 3. [Kaip įsisavinti skaitymo strategijas mokymosi bendradarbiaujant pagalba](#)
 4. [Grožinio teksto analizė 6 ir 7 klasėse](#)
 5. [Kompetencijos pakopos teksto suvokime](#)
 6. [Teksto analizė vyresnėse gimnazijos klasėse](#)
 7. [Skaitymo tyrimų užkulisiai](#)